

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Kamila Medová

Název práce: Gebrauch und Funktion des Passivs in der deutschsprachigen Presse

Oponoval: Dr. phil. Boris Blahak, M. A.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn): Předkládaná práce si kladla za cíl prozkoumat na základě autentických textů (reportáž, interview, zpráva) četnost výskytu různých forem pasiva v německém a rakouském seriózním i bulvárním tisku; předmětem zkoumání přitom mělo být zároveň použití konkurenčních forem pasiva a postižení jejich specifík. Cíl byl splněn v plném rozsahu.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Z pohledu studia cizích jazyků zaměřeného na odborný jazyk se práce zabývá relevantním tématem, zvláště když je pasivum jednou z konstrukcí, které se v odborném jazyce často využívají, a zároveň konstrukcí, která právě Čechům učícím se němčině činí trvalé obtíže způsobené rozdíly mezi češtinou a němčinou. Zřetelná je vysoká motivace autorky vytvořit práci, která by byla jejím vlastním samostatným příspěvkem k textově lingvistickému zkoumání v oblasti odborných textů. Práce se dělí na část teoretickou, jež zahrnuje morfosyntaktickou charakteristiku fenoménu pasiva, vysvětlení jeho rozličných funkcí, jakož i popis publicistického stylu, k němuž náležejí zkoumané žánry, a o něco stručnější část praktickou, která je ale přesto podrobná a obsahuje kvantitativní analýzu 60 vybraných novinových textů a kvalitativní analýzu části tohoto vzorku (20 textů). Proporčnost teoretické a vlastní práce (60% ku 40%) je přiměřená.

Práce svědčí o tom, že se autorka předmětem zkoumání zabývala intenzivně a samostatně. Kritéria výběru zkoumaného materiálu jsou ve značné míře dobře srozumitelná; určitá nejasnost spočívá v otázce, proč byly zvoleny právě publicistické žánry reportáž, interview a zpráva (str. 41), proč nebyly do vzorku zahrnuty žádné články z německy psaného švýcarského tisku a jak bylo vybráno 20 textů k detailnější dílčí analýze. Čtenáři bohužel také není zřejmé, jakým způsobem autorka přiřazovala neúplné pasivní formy z titulků (str. 46) k průběhovému a stavovému pasivu.

Přesto práce působí velice dobrým dojmem díky originalitě pojetí tématu, pečlivé výstavbě metody zkoumání a precizní formě zpracování.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): Formální úprava práce je zdařilá: Výstavba včetně členění je logická, přesvědčivá a přehledná pro čtenáře; autorka zvládla suverénně a bez narušení celistvosti práce navazovat její jednotlivé části na sebe. Tomu napomáhá i krátké shrnutí toho, co bylo řečeno, na konci každého většího úseku a seznámení čtenáře s tím, co bude zkoumáno v další části práce. Příložené grafy, schémata a přílohy mají odpovídající kvalitu, jejich souvislost s vlastním textem práce je dobře vysledovatelná. Jazyk práce odpovídá nárokům kladeným na vědeckou práci, používání terminologie je zcela přesvědčivé.

Některé opakující se výrazové chyby se týkají např. používání slovesa „vorstellen“ (místo *darstellen*, *repräsentieren*), „aufzeichnen“ (místo *auszeichnen*), „Hypothesen festsetzen“ (místo *aufstellen*), „originell“ (místo *original*) aj. Slabší místa z pohledu gramatiky se týkají mj. užití spojovacích výrazů „wenn“ bzw. „wo“ namísto *in der/dem/welcher/welchem*, hlavně ale ne vždy korektního používání členů (rozhodování mezi určitým, neurčitým a nulovým členem). Kromě toho se v práci objevují některé drobnější formální nedostatky:

- delší citáty nejsou vždy odsazené od plynulého textu (např. na str. 39);
- některé odstavce se skládají jen z jedné věty (často navíc pouze o dvou řádcích);
- zjednodušení dvojitých uvozovek uvnitř citátu není vždy zachováno (např. na str. 39);
- v poznámkovém aparátu, který zčásti není zformátován, jsou údaje o zdrojích - navzdory konvencím platným pro způsob citování ve vědeckých pracích - uváděny i při opakovaném odkazu v plné délce (místo aby byly při opakování udávány ve zkrácené formě);
- objevuje se kolísání v používání čárky před „bzw.“, „usw.“;
- psaní odkazů na poznámky pod čarou (horní index) není vždy jednotné (někdy jsou odkazy psány kurzívou, někdy nikoliv).

Tyto nedostatky však nijak nesnižují kvalitu celkového dojmu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Práce vykazuje vysokou vědeckou kvalitu, svědčí o suverénní práci se sekundární literaturou, schopnosti analytické filologické práce a o pokročilé způsobilosti k vědecké práci obecně.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

(1) Základem druhé hypotézy uvedené v práci, a sice, že pasivní formy se budou v rakouském tisku vyskytovat méně často než v německém, je zkušenost autorky z Rakouska, že Rakušané, se kterými se tam setkala, údajně měli nízké znalosti o trpném rodě (str. 44). Toto stanovisko není doplněno vysvětlením, zda s těmito osobami autorka o dané gramatické formě přímo hovořila, nebo jestli tyto osoby pasivum zřídka používaly ve svém vlastním mluveném projevu (což je ale pro mluvenou řeč obecně typické). I když tato hypotéza mohla být v práci potvrzena, je sporné, zda je vůbec přípustná, když autorka nemá (nebo neuvádí) žádnou srovnatelnou zkušenost z Německa.

(2) Z pohledu osvojování si cizího jazyka by v první části práce - i s ohledem na využitelnost provedené analýzy ve filologickém zkoumání - bývaly mohly být zmíněny i rozdíly v užití trpného rodu v němčině a v češtině, vyplývající z kontrastivního srovnání obou jazyků.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): **výborně (1)**

Datum: 19. května 2017

Podpis:

